

سه‌شنبه

یادداشت

زنان و روز زن

سیمین حاجی پورساردویی

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

ما زنان ایران‌زمین از این منظر جزء خوشبخت‌ترین زنان جهان هستیم که سالانه دو بار روز زن و مادر را جشن می‌گیریم؛ اولی که برای‌مان مهم‌تر است، روز تولد حضرت فاطمه زهرا (س) است که به عزیزترین بانوان خانواده خود تبریک گفته، هدیه می‌دهیم و دومی همه‌ساله در روز هشتم مارس است که همراه با جهانیان روز جهانی زن را به گفت‌وگو می‌نشینیم، با این تفاوت که در این روز بیشتر به بررسی دستاوردهای زنان پرداخته، خواستار برابری جنسیتی در عرصه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، آموزشی، حقوقی و دیگر اموری از این دست هستیم. دیگر از جشن و گل و هدیه خبری نیست، بلکه بر اقداماتی تأکید می‌کنیم که تغییر واقعی در مسائلی ایجاد می‌کند که مانع پیشرفت زنان در جامعه هستند.

زنان در سطح جهان

درحالی‌که پیشرفت‌های انکارناپذیری در زمینه حقوق زنان در سطح جهان وجود داشته، اما واقعیت این است که خشونت مبتنی بر جنسیت، نابرابری اقتصادی و فقدان نمایندگی سیاسی همچنان چالش‌های اصلی زنان در جهان هستند.

افزایش موارد تبعیض در محل کار و شکاف مداوم حقوق جنسیتی نشان می‌دهد که هنوز در جهان کار زیادی برای زنان انجام نگرفته است. در سال ۲۰۲۵، سازمان بین‌المللی کار نشان داد که به طور متوسط، زنان برای کار مشابه در سطح جهان ۲۰ درصد کمتر از مردان دستمزد می‌گیرند. کارشناسان ایس‌ان‌اِی‌اِی را به عوامل متعددی ازجمله تبعیض در محل کار، فرصت‌های نابرابر برای ترفیع و تحمیل کار بدون دستمزد به زنان مرتبط دانستند. گروه‌های مدافع خواستار سیاست‌های شفاف‌تر دستمزد و اجرای دقیق قوانین دستمزد برابر برای کاهش این شکاف هستند.

همچنین گزارش‌های فزاینده‌ای از خشونت مبتنی بر جنسیت در سراسر جهان وجود دارد. سازمان ملل متحد افزایش ۱۵درصدی موارد خشونت خانگی را در طول سال گذشته گزارش داده است. این در حالی است که مشکلات اقتصادی باعث بدترشدن این بحران شده است. سازمان‌هایی که از حقوق زنان دفاع می‌کنند، خواستار پناگاه‌های بیشتر، کمک‌های حقوقی و مجازات شدیدتر برای مجرمان هستند.

در بسیاری از نقاط جهان، زنان با وجود اثبات شایستگی و فداکاری خود در زمینه‌های مختلف، در نقش‌های مدیریت کمتر حضور دارند. با وجود افزایش تعداد زنان در مناصب سیاسی، برابری جنسیتی در حکمرانی هنوز با واقعیتی که انتظار داریم، فاصله دارد. براساس آخرین داده‌های شاخص جهانی برابری جنسیتی، تنها ۲۶ درصد از کرسی‌های پارلمان در سراسر جهان در اختیار زنان است و برخی از کشورها همچنان فاقد حضور زنان در هیئت‌های دولت هستند.

علاوه‌براین یک فضای جدید برای آزار و اذیت زنان فراهم شده است. فضای دیجیتال، که باید ابزاری برای توانمندسازی باشد، به میدانی برای آزار و اذیت سایبری زنان تبدیل شده است و بسیاری را از مشارکت کامل در بحث‌هایی که سیاست‌ها و محاسبات را شکل می‌دهند، منصرف می‌کند. بلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی و دولت‌ها باید تدابیر قوی‌تری برای محافظت از زنان در برابر سوءاستفاده آنلاین اتخاذ کنند و درعین‌حال اطمینان حاصل کنند که صدای آنها شنیده می‌شود.

زنان در ایران

مجمع جهانی اقتصاد سالانه گزارش شکاف جنسیتی جهانی خود را منتشر می‌کند که وضعیت برابری جنسیتی در کشورهای سراسر جهان را روشن می‌کند. براساس این گزارش، ایران در بین ۱۴۶کشور بررسی‌شده در رتبه ۱۴۳ قرار دارد که نشان‌دهنده روند نزولی درخورتوجهی در مقایسه با سال‌های گذشته است.

متأسفانه عملکرد ایران در زمینه مشارکت اقتصادی و فرصت‌ها برای زنان نگران‌کننده است. شاخص شکاف جنسیتی در این زمینه برای ایران ۳۴٫۴ درصد است. این شاخص عواملی مانند نرخ مشارکت زنان در نیروی کار، اختلاف درآمد و نمایندگی در بست‌های بالا را در نظر می‌گیرد.

نرخ مشارکت نیروی کار زنان ایران به طرز نگران‌کننده‌ای پایین است و تنها ۲۰٫۴ درصد است و این کشور را در انتهای رتبه‌بندی قرار می‌دهد. علاوه‌براین شکاف درآمدی بین مردان و زنان بسیار زیاد است و زنان تنها ۱۷٫۱ درصد از درآمد مردان را به دست می‌آورند و ایران را در رتبه ۱۴۵ کشور قرار می‌دهد. این شکاف درآمدی زندگی زنان سرپرست خانوار را در مخاطره بزرگی قرار می‌دهد که جامعه مردسالار به آن نمی‌اندیشد. برای زنان بسیار متداول شده است که به اندازه مردان سخت کارکنند، اما درآمد بسیار کمتری داشته باشند. این اختلاف دستمزد بر استقلال مالی و رفاه زنان ایرانی تأثیر منفی می‌گذارد.

درباره نمایندگی در مناصب قدرت، تنها ۲۱٫۹ درصد از قانون‌گذاران، مقامات ارشد و مدیران در ایران زن هستند، درحالی‌که کارگران حرفه‌ای و فنی ۵۳٫۴ درصد را تشکیل می‌دهند.

چالش‌های پیش‌روی زنان تحصیل‌کرده ایرانی به‌ویژه چشمگیر است. اگرچه آنها ۲۷ درصد از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را تشکیل می‌دهند، اما سهم آنها از اشتغال تنها ۱۹ درصد است. این به آن معناست که ۶۰ درصد زنان تحصیل‌کرده ایرانی بی‌کار هستند. حتی برای زنانی که به اندازه کافی خوش‌شانس هستند که شغل پیدا کنند، وضعیت بسیار دور از ایدئال است. تقریباً ۷۰ درصد زنان شاغل در ایران شغل یا درآمد ثابتی ندارند. بحران‌های اقتصادی و معیشتی منجر به از دست‌رفتن مشاغل بسیاری از زنان ایرانی شده است.

شکاف جنسیتی در ایران تنها به حوزه اقتصادی محدود نمی‌شود. تفکر مردسالارانه، پیامدهای بسیار دیگری را برای زنان ایرانی به همراه داشته است. تعداد نمایندگان زنان در پارلمان تنها ۵٫۹ درصد است و هیچ زنی تاکنون در پست ریاست دولت حضور نداشته است.

به‌تازگی گزارش‌هایی مبنی بر تبدیل‌شدن قتل ناموسی به یک معضل شایع در کشور منتشر شده است. هر چهار روز یک زن به دست شوهر یا پدر، برادر یا شوهر سابق یا یکی دیگر از اقوام مرد کشته می‌شود. این رقم باید حداقل در نظر گرفته شود، زیرا بسیاری از مرگ‌ها عمدا گزارش نمی‌شوند.

این آمار تصویر نگران‌کننده‌ای از نابرابری و تبعیض جنسیتی در ایران ترسیم می‌کند. هرچند که چنین تصویری در قسمت‌های مختلف جهان مشاهده می‌شود، انتظار داریم با عزم باورنکردنی زنان ایران و همراهی و مشارکت بی‌نظیر مردان ایران‌زمین، ما‌رها در سال آینده به سوی بهبود حرکت کند و فرصت‌های برابر برای زنان در فناوری، سیاست و تجارت را تضمین کند.

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

سمندر در حال خوردن یک پروانه

خانواده سمندرهای ایران را بشناسید

سمندر خوشبختی نمی‌آورد

خرید و فروش سمندر قاچاق است

زینب رحیمی

خبرنگارمحیط زیست

جمعیت و ژنتیک مورد توجه حفاظتگران قرار دارد.

۲۷ گونه سمندر در دنیا؛ ۹ گونه در ایران

صفایی در ادامه با بیان اینکه ۸۸ درصد از دوزیست‌های جهان را قورباغه‌ها تشکیل می‌دهند و مابقی را گروه کوچکی از دوزیست‌های بدون دست و پا و سمندرها تشکیل می‌دهند، می‌گوید: سمندرها فقط هشت درصد از تنوع زیستی دوزیست‌های جهان را شامل می‌شوند. اما از ۲۷ گونه و زیرگونه دوزیست ایران هم ۹ گونه و زیرگونه سمندرها هستند؛ یعنی یک‌سوم دوزیست‌های ایران را سمندرها تشکیل می‌دهند. از آنجایی که این گروه حساس دوزیستان ایران یعنی سمندرها نیازمند اقدامات حفاظتی شدیدتر و مراقبت بیشتر هستند، هرگونه تغییر محیطی مثل تغییر اقلیم، خشک‌سالی و تخریب زیستگاه باعث به خطر افتادن بقای این گروه نادر می‌شود.

فاضلاب دوزیستان ایران را به بحران کشانده

دقت کنیم آلودگی آب‌ها روی موجودات آبزی و خشک‌زی گرگانی زیرگونه سمندر جویباری به حساب می‌آید و هر دو اینها جزء خانواده سمندر آسیایی هستند که شمال ایران و جنگل‌های هیرکانی، غربی‌ترین نقطه پراکنش جهانی این خانواده مهم از سمندرهاست. البته از خانواده سمندر آسیایی در دنیا ۵۹ گونه شناسایی شده که تنها همین گونه از آن در ایران وجود دارد. دقت داشته باشیم که سمندر آسیایی، همان‌طور که از نامش پیداست، فقط در نیمکره شمالی زمین یعنی آسیا پراکنش دارد.»

اعضای ۷ نفره خانواده سمندرهای حقیقی ایران

خانواده دوم سمندرها در ایران، سمندرهای حقیقی هستند که از این خانواده شش گونه و یک زیرگونه وجود دارد؛ شامل سمندر کوهستانی آذربایجان، سمندر کوهستانی کردستان، سمندر کوهستانی لرستان، سمندر تاج‌دار کارلین، سمندر آنتین و سمندر قفقازی. توجه داشته باشیم که سمندر قفقازی به‌تازگی و در سال ۱۴۰۲ در ایران برای اولین بار مشاهده و ثبت رسمی شده است. دقت کنیم که سمندر خال‌ریز هم که در استان‌های کرمانشاه و کردستان وجود دارد، زیرگونه سمندر کوهستانی کردستان است. بنا بر گفته باربد صفایی، رئیس هیئت‌مدیره مؤسسه خزنده‌شناسان پارس، زیستگاه اصلی سمندرهای حقیقی در ایران، زاگرس و هیرکانی است. البته شمال غرب ایران موسوم به ناحیه زیستی آتاتولی شرقی واقع در استان آذربایجان غربی نیز زیستگاه سمندر کوهستانی آذربایجان است.

ایران آخرین نقطه پراکنش جهانی ۲ خانواده سمندر

او تأکید دارد: نکته حائز اهمیت درباره جایگاه سرزمین ایران این است که برای هر دو خانواده از سمندرهای آسیایی و حقیقی، ایران آخرین نقطه پراکنش جهانی است؛ برای آسیایی غربی‌ترین و برای اروپایی شرقی‌ترین. بنابراین حفاظت از این گونه‌ها از لحاظ زیستگاه سمندر کوهستانی آذربایجان است.

سمندرها می‌گوید: «تا چند سال پیش بسیاری از گردشگران سمندرهایی را که در کنار رودخانه، چشمه‌ها و آبشارها می‌دیدند، جمع کرده و به دلیل زیبایی‌ون با خود می‌بردند، اما حالا روستاییان و اهالی ساکن این محدوده‌ها به دلیل افزایش آگاهی، خود مانع این کار می‌شوند». البته آن‌طور که کامران فرمان‌پور، مدیرکل محیط زیست استان لرستان، به «شرق» توضیح می‌دهد، «طبق توافق اداره کل محیط زیست لرستان و شرکت راه‌آهن، پلیس قطار در صورت مشاهده هر سمندر در بار و وسایل مسافران، آنها را ضبط کرده، به محیط زیست تحویل می‌دهد تا مجدداً به طبیعت برگردانده شوند.»

استقرار پاسگاه‌های سابر در لرستان

این مدیرکل سازمان محیط زیست با اشاره به استقرار پاسگاه‌های سیار فصلی در برخی زیستگاه‌های اصلی و مهم سمندر می‌گوید: «محیط‌بانان با گشت و بازرسی در مناطق تحت مدیریت محیط زیست از برداشت سمندر از محیط جلوگیری می‌کنند. ضمن اینکه اداره کل محیط زیست لرستان سعی دارد با برگزاری دوره‌های آموزشی، ضمن آگاهی‌رسانی به گردشگران و جامعه محلی، از قاچاق سمندر ممانعت کند. همچنین با نزدیک‌شدن به عید نوروز، گشت محیط‌بانان در بازار و خیابان‌ها و نظارت بر آکوریوم‌های داخل شهر افزایش خواهد یافت تا در صورت مشاهده خرید و فروش سمندر، با متخلفان برخورد کنند.»

سمندرها همچنان در معرض خطر انقراض هستند

براساس آخرین گزارش‌های اتحادیه جهانی حفاظت از حیات وحش، سمندر کوهستانی لرستان نسبت به ۱۰ سال قبل از لحاظ رده حفاظتی، در رده بهبود پیدا کرده است. این تغییر وضعیت با گزارش و خواست سازمان حفاظت محیط زیست ایران صورت گرفته است، اما متخصصان همچنان معتقدند این گونه در معرض خطر انقراض قرار دارد و وضع حفاظتی گونه اگر بدتر نشده باشد، بهتر نشده است. بنا بر گفته باربد صفایی، پژوهشگر دوزیستان ایران، در شرایطی که تعداد درخور توجهی از چشمه‌های واقع در زاگرس و حتی هیرکانی خشک یا کم‌آب شده، چطور می‌توان ادعا کرد که وضع حفاظتی و جمعیت سمندر بهبود پیدا کرده، درحالی‌که زیستگاهش کاهش یافته است؛ مخصوصاً که می‌دانیم سمندر کوهستانی یک گونه وابسته به محیط آبی است و حیاست وابسته به چشمه‌ها و جویبارهای کوهستانی ایران است.

با ۱۵۴ تماس بگیرید

به گزارش «شرق»، سمندرها جزء حیات وحش ایران و گونه در معرض خطر انقراض هستند و خرید و فروش آنها مصداق قاچاق حیات وحش است. بنابراین به شهروندان توصیه می‌شود با خریدن سمندر، چرخه قاچاق این دوزیست زیبا و ارزشمند را متوقف کرده و در صورت مشاهده فروش این گونه توسط آکوریوم‌دار و فروشگاه‌های دیگر، با شماره ۱۵۴ تماس گرفته و این تخلف را به سازمان محیط زیست گزارش کنند. مأموران محیط زیست موظف هستند به محل مراجعه کرده و ضمن بازرسی، تخلف احتمالی را با دقت پیگیری کنند.

گزارش

رشد خیره‌کننده ۶۳درصدی فروش در ۲ سال؛ راز موفقیت گروه بهمن چیست؟

۷. تمرکز بر بازارهای هدف گروه بهمن به‌جای تولید انبوه و بدون برنامه، بازارهای هدف خود را به‌خوبی شناسایی کرده و محصولاتش را مطابق با نیازهای آنها طراحی و عرضه کرده است.
۸. مدیریت کارآمد زنجیره تأمین یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های صنعت خودروسازی ایران، تأمین قطعات و مواد اولیه در شرایط تحریمی است. گروه بهمن با مدیریت صحیح زنجیره تأمین و ایجاد منابع جایگزین، توانسته است مشکلات مربوط به کمبود قطعات را تا حد زیادی حل کند و از وقفه در تولید جلوگیری کند.

پیامدهای اقتصادی موفقیت گروه بهمن

رشد و موفقیت گروه بهمن تنها به سود این شرکت ختم نمی‌شود، بلکه اثرات مثبت گسترده‌ای بر اقتصاد کشور دارد. در برخی از مهم‌ترین این پیامدها عبارت‌اند از:

افزایش تولید ناخالص داخلی: رشد تولید و فروش خودروهای داخلی، تأثیر مثبتی بر اقتصاد کلان کشور دارد.

ایجاد اشتغال: افزایش تولید، منجر به ایجاد فرصت‌های شغلی جدید شده و به کاهش نرخ بی‌کاری کمک می‌کند.

افزایش درآمدهای مالیاتی دولت: با افزایش فروش و سودآوری، میزان مالیات پرداختی این شرکت نیز افزایش یافته که به تقویت منابع مالی دولت کمک می‌کند.

کاهش وابستگی به واردات: افزایش تولید داخلی نیاز کشور به واردات خودروهایی خارجی را کاهش داده و باعث صرفه‌جویی ارزی می‌شود.

توسعه صنعتی و نوآوری: برای سایر شرکت‌ها، گروه بهمن نشان داده است خصوصی‌سازی در صورت انجام صحیح، می‌تواند به رشد و شکوفایی صنعت خودروسازی منجر شود. این تجربه می‌تواند به‌عنوان یک الگو برای سایر صنایع کشور مورد استفاده قرار گیرد.

گروه بهمن؛ نمونه‌ای موفق از خصوصی‌سازی در ایران

در سال‌های اخیر، خصوصی‌سازی در ایران همواره با چالش‌های زیادی مواجه بوده و بسیاری از واگذاری‌ها نتیجه مطلوبی نداشته‌اند. اما گروه بهمن نشان داده است اگر مدیریت شرکت‌ها به افراد متخصص و کارآمد سپرده شود و استراتژی‌های صحیحی در پیش گرفته شود، خصوصی‌سازی می‌تواند به رشد و شکوفایی اقتصادی منجر شود. موفقیت چشمگیر گروه بهمن حاصل

مدیریت علمی، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، بهینه‌سازی هزینه‌ها و استفاده از فناوری‌های نوین است. این شرکت توانسته است نه‌تنها در برابر بحران‌های اقتصادی و تحریمی دوام بیاورد، بلکه با برنامه‌ریزی صحیح، به یکی از موفق‌ترین خودروسازان کشور تبدیل شود. این تجربه نشان می‌دهد که با مدیریت درست، استفاده از دانش روز و اتکا به توان داخلی، می‌توان در سخت‌ترین شرایط نیز به موفقیت‌های بزرگ دست یافت.

خبر

تست‌های غربالگری برای

بیماری‌های با شیوع بالا بسیار مهم است

شرق: مسئول محور آزمایشگاه‌های غربالگری سرطان کنگره ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی با اشاره به اهمیت تست آزمایش‌های غربالگری در تشخیص زودرس سرطان گفت: برای بیماری‌هایی مانند تبلی چشم کودکان، فشار خون و تالاسمی لازم است تست‌های غربالگری انجام شود، زیرا شیوع بالایی دارند. به گزارش انجمن دکتری علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی ایران، دکتر علی‌رضا لطفی‌کیان، مسئول محور آزمایشگاه‌های غربالگری سرطان کنگره ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی هدف از آزمایش‌های غربالگری برای بیماری‌های زمانی است که بیمار علامت و شکایتی از درد و بیماری نداشته باشد تا بتوانیم با این تست‌ها بیماری را تشخیص دهیم و اقدامات درمانی قبل از پیشرفته‌شدن سرطان انجام شود.